

Міністерство освіти і науки України
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**Освітньо-наукова програма третього
(освітньо-наукового) рівня вищої освіти**

БІОЛОГІЯ

Галузь знань – 09 Біологія
Спеціальність – 091 Біологія та біохімія
Ступінь вищої освіти – доктор філософії

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою Херсонського
державного університету
Голова вченої ради ХДУ

(Володимир ОЛЕКСЕНКО)
(протокол № 14 від «29» червня 2023 р.)

Освітня програма вводиться в дію
з «29» червня 2023 р.

В.о. ректора Херсонського державного університету
(Сергій ОМЕЛЬЧУК)
(наказ № 71 від «29» червня 2023 р.)

Херсон – Івано-Франківськ

2023

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма «Біологія» підготовки докторів філософії з галузі 09 Біологія зі спеціальності 091 Біологія та біохімія, що реалізується в Херсонському державному університеті, є нормативним документом, який розроблено на основі Закону України «Про вищу освіту», Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261, Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44.

Розроблено робочою групою у складі:

Ходосовцев О.Є. – доктор біологічних наук, професор, професор кафедри ботаніки (гарант освітньо-наукової програми);

Мойсієнко І.І. – доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри ботаніки;

Бойко М.Ф. – доктор біологічних наук, професор кафедри ботаніки;

Гасюк О.М. – кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри біології людини та імунології;

Загороднюк Н.В. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри ботаніки;

Бесчасний С.П. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри біології людини та імунології;

Карташова І.І. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри ботаніки;

Дармостук В.В. – доктор філософії, викладач кафедри ботаніки;

Шаповал В.В. – директор Біосферного заповідника «Асканія-Нова» ім. Ф.Е. Фальц-Фейна.

Зовнішні рецензенти:

Куземко А.А. – доктор біологічних наук, старший науковий співробітник Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України

Буджак В.В. – в.о. директора Інституту еволюційної екології НАН України.

1. Профіль освітньо-наукової програми «Біологія»

1. Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Херсонський державний університет Факультет біології, географії та екології Кафедра ботаніки, кафедра біології людини та імунології
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Доктор філософії
Форми здобуття освіти	Очна (денна, вечірня) та заочна
Офіційна назва освітньої програми	Біологія
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, одиничний, 40 кредитів, ЄКТС. Термін навчання – 4 роки.
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – доктор філософії Галузь знань – 09 Біологія Спеціальність – 091 Біологія та біохімія
Освітня кваліфікація	Доктор філософії з біології та біохімії
Наявність акредитації	Акредитована у 2021 році
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень FQ-EHEA – третій цикл EQF-LLL – 8 рівень.
Передумови	Наявність другого рівня вищої освіти та освітнього ступеню магістр
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	2023-2027 роки
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.kspu.edu/About/Faculty/Faculty_of_biolog_geograf_ecol/postgraduate/Biology/Biology1.aspx
2. Мета й цілі освітньої програми	
<p><i>Мета</i> – підготовка висококваліфікованого, конкурентоспроможного, інтегрованого у світовий науково-освітній простір фахівця, здатного до самостійної науково-дослідницької, науково-організаційної, науково-педагогічної та практичної діяльності у галузі біології в наукових установах, наукових відділах природоохоронних установ та закладах вищої освіти.</p> <p><i>Цілі:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – набуття загальних і фахових компетентностей з розроблення й упровадження методології та методики дослідницької роботи; – створення нових системоутворювальних знань та прогресивних методик дослідження біологічного різноманіття та біологічних процесів; 	

<p>– розв’язання науково-прикладних проблем, що мають загальнонаціональне значення;</p> <p>– забезпечення підготовки кадрів вищої кваліфікації для здійснення науково-дослідницької діяльності в галузі біології та викладацької роботи, успішно працювати у сфері науки й освіти та бути конкурентоспроможним на ринку праці.</p>	
3. Характеристика освітньо-наукової програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	<p>Галузь знань – 09 Біологія</p> <p>Спеціальність – 091 Біологія та біохімія</p> <p><i>Об’єкт вивчення:</i> біологічні об’єкти та процеси в їх еволюційному розвитку.</p> <p><i>Предметна область:</i> теоретичні, експериментальні та практичні дослідження за напрямками ботаніка, мікологія та фізіологія.</p> <p><i>Методи наукового пізнання:</i> загально філософські та спеціальні (польові, камеральні та лабораторні) методи дослідження.</p> <p><i>Інструменти та обладнання</i> – чотири наукові лабораторії та гербарій судинних рослин, лишайників, ліхенофільних грибів і мохоподібних.</p> <p><i>Співвідношення обов’язкових та вибіркового компонентів:</i> обов’язкові компоненти освітньо-наукової програми становлять 55 % (22 кредити), вибіркового компонент – 45 % (18 кредитів).</p>
Орієнтація освітньо-наукової програми	Освітньо-наукова, академічна. Фундаментальні та прикладні наукові дослідження, які спрямовані на отримання нових знань в галузі біології за напрямом ботаніка, мікологія та фізіологія
Основний фокус освітньо-наукової програми та спеціалізації	<p>Проведення досліджень в галузі 09 Біологія зі спеціальності 091 Біологія та біохімія (ботаніка, мікологія, фізіологія).</p> <p>Ключові слова: ботаніка, мікологія, ліхенологія, молекулярна біологія, імунологія, фізіологія людини і тварин.</p>
Особливості освітньо-наукової програми	<p>Проведення наукових досліджень за напрямками ботаніка, мікологія та фізіологія, до яких залучаються здобувачі вищої освіти, забезпечується наявністю наукової школи професора М.Ф. Бойка, розширеною мережею об’єктів природно-заповідного фонду Херсонської області створених за участі вчених факультету біології, географії та екології Херсонського державного університету, налагодженою співпрацею в науковій та освітній сферах (установ НАН України, Міністерства екології та природних ресурсів України, розташованих в Херсонській області), наявністю науково-дослідних лабораторій (молекулярної біології, біорізноманіття та екологічного моніторингу ім. Й.К. Пачоського, екології рослин та природокоористування, фізіології кровообігу), гербарію судинних рослин, лишайників та мохоподібних (КНЕР, більше 32 тис. зразків) включеного до міжнародної бази даних GBIF. Науково-педагогічні працівники, які здійснюють реалізацію освітньої і наукової складової ОНП, пройшли стажування у вітчизняних та зарубіжних наукових та освітніх закладах, здійснюють керівництво і беруть участь у виконанні вітчизняних та міжнародних наукових проєктах та госпдоговірних тематиках.</p>
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>2310.1 Професори та доценти</p> <p>2310.2 Інші викладачі університетів та вищих навчальних закладів</p> <p>2211.1 Наукові співробітники (біологія, ботаніка, зоологія та ін.)</p>

	2211.2 Біологи, ботаніки, зоологи та професіонали споріднених професій.
Подальше навчання	<ul style="list-style-type: none"> - можливість отримання наукового ступеня доктора наук, зокрема, навчаючись в докторантурі; - підвищення кваліфікації у наукових установах та закладах післядипломної освіти в Україні; - навчання та стажування за кордоном.
5. Викладання й оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Підхід до викладання та навчання передбачає: застосування методів сучасних освітніх технологій (інтерактивних, критичного мислення, проєктних, портфоліо, тренінгових, проблемного навчання тощо) для продуктивного оволодіння здобувачами необхідними компетентностями, що забезпечують особистісно орієнтований підхід і розвиток мислення у здобувачів; застосування технології навчально-наукового проєктування з парним або груповим виконанням проєктів та їх захистом в умовах широкої групової дискусії (у рамках тимчасових наукових колективів за проєктами); організацію продуктивної взаємодії з науковими керівниками, науково-педагогічними працівниками, залученими до освітнього процесу; залучення до консультування аспірантів відомих фахівців у галузі біології; інформаційну підтримку участі здобувачів у конкурсах на одержання наукових стипендій, премій, грантів (у тому числі міжнародних); надання можливості здобувачам брати участь у підготовці наукових проєктів для участі в конкурсах МОН України за програмою «Наука в університетів» та двосторонні міжнародні проєкти та Національного фонду досліджень України; безпосередня участь у виконанні госпдоговірних та ініціативних науково-дослідних роботах.</p>
Оцінювання	<p>Освітня складова програми. Система оцінювання знань за дисциплінами освітньо-наукової програми складається з поточного та підсумкового контролю. Поточний контроль знань здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня проводиться в усній формі (опитування за результатами опрацьованого матеріалу), а також шляхом спільного з викладачем аналізу власних наукових результатів, отриманих під час виконання практичних завдань з дисциплін циклу професійної підготовки. Підсумковий контроль знань у вигляді екзамену/заліку проводиться у письмовій формі, з подальшою усною співбесідою. Оцінювання здійснюється за накопичувальною системою: національна шкала - («зараховано» / «незараховано», «відмінно», «добре», «задовільно» «незадовільно»); шкал ECTS (A, B, C, D, E, FX, F) та 100-бальна шкала.</p> <p>Наукова складова програми. Оцінювання наукової діяльності здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня здійснюється на основі кількісних та якісних показників, що характеризують підготовку наукових праць, участь у конференціях, підготовку окремих частин дисертації відповідно до затвердженого індивідуального плану наукової роботи здобувача третього (освітньо-наукового) рівня. Звіти здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня за результатами виконання індивідуального плану, заслуховуються за кожне півріччя та затверджуються на засіданні кафедр та вченій раді факультету з рекомендацією продовження (або припинення) навчання в аспірантурі. На розширеному засіданні</p>

	<p>кафедри (семінарі) робота характеризується як «виконана з випередженням» / «повністю виконана» / «частково виконана» / «невиконана».</p> <p>Кінцевим результатом навчання здобувача третього (освітньо-наукового) рівня є належним чином оформлений рукопис дисертації за результатами власних наукових досліджень, попередній розгляд і її публічний захист та присудження йому наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 091 Біологія та біохімія.</p>
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати концептуальні та методологічні проблеми у галузі біології, що передбачає глибоке переосмислення відомих та створення нових знань.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК.01. Здатність до абстрактного аналізу, мислення та синтезу.</p> <p>ЗК.02. Здатність до застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, пошуку та критичного аналізу інформації.</p> <p>ЗК.03. Набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою.</p> <p>ЗК.04. Здатність до пошуку, обробки, систематизації та аналізу інформації з різних ресурсів.</p> <p>ЗК.05. Здатність генерувати нові ідеї та креативно вирішувати наукові проблеми на сучасному рівні.</p> <p>ЗК.06. Здатність роботи та комунікації в міжнародному науковому просторі.</p> <p>ЗК.07. Здатність організовувати, реалізувати та проводити менеджмент наукових проєктів.</p> <p>ЗК.08. Здатність до саморозвитку, постійного навчання та здобуття нових професійних навичок.</p> <p>ЗК.09. Здатність спілкуватися іноземною мовою (англійською або іншою) в обсязі, достатньому для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів.</p> <p>ЗК.10. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p>
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	<p>ФК.01. Здатність до перегляду існуючих концепцій сучасної біології шляхом критичного осмислення і адаптації новостворених методів та технологій, шляхом генерування оригінальних гіпотез.</p> <p>ФК.02. Здатність визначати наукову проблему, формулювати робочі гіпотези досліджуваної проблеми, що передбачає реорганізацію наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики в галузі біології за напрямками ботаніка, мікології та фізіологія.</p> <p>ФК.03. Здатність самостійно проводити наукові дослідження, які дають можливість удосконалювати наявні та створити нові цілісні знання в галузі біології за напрямками ботаніка, мікології та фізіологія.</p> <p>ФК.04. Здатність до інтерпретації даних, отриманих у результаті наукового дослідження та розуміння виявлених фактів у світлі сучасних концепцій, гіпотез та теорій в галузі біології за напрямками ботаніка, мікології та фізіологія.</p> <p>ФК.05. Здатність оцінювати ризики впровадження сучасних технологій (у т. ч. біотехнологій) для навколишнього природного</p>

	<p>середовища, здоров'я людини, її відповідність національним і міжнародним стандартам та практикам.</p> <p>ФК.06. Здатність захищати власні права інтелектуальної власності, планувати та управляти процесом реалізації інтелектуального продукту</p> <p>ФК.07. Здатність представляти результати власного дослідження в медіапросторі та промоуція власних досліджень на національному та міжнародному рівні в галузі біологія за напрямками ботаніка, мікологія, фізіологія.</p> <p>ФК.08. Здатність організовувати наукові дослідження та освітній процес у закладах вищої освіти, а також використовувати сучасні освітні технології.</p>
7. Програмні результати навчання	
<p>Програмні результати навчання (ПРН)</p>	<p>ПРН.01. Мати концептуальні та методологічні знання з біології і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень в галузі біології, мікології та фізіології., отримання нових знань та/або здійснення інновацій.</p> <p>ПРН.02. Демонструвати глибокі знання в галузі біології за напрямками ботаніка, мікологія та фізіологія для розв'язання значущих проблем та застосувати їх у власних дослідженнях у сфері біології та у науково-педагогічній діяльності.</p> <p>ПРН.03. Глибоко розуміти загальні принципи та методи біологічних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері біології та у викладацькій практиці.</p> <p>ПРН.04. Самостійно налагоджувати наукову комунікацію, обмін інформацією та досвідом з вітчизняними та закордонними вченими у галузі біології за напрямками ботаніка, мікологія та фізіологія; демонструвати на високому рівні результати власних досліджень під час міжнародних наукових симпозіумів, конференцій, семінарів, практично використовувати академічної українську та іноземну мову (переважно англійську) у науковій та педагогічній діяльності.</p> <p>ПРН.05. Самостійно формулювати з нових дослідницьких позицій методологічну базу, наукову проблему власного дослідження, усвідомлювати та вміти представити його актуальність, визначати мету та значення для розвитку інших наукових галузей.</p> <p>ПРН.06. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з біології та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті всього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.</p> <p>ПРН.07. Демонструвати постійну відданість розвитку нових ідей, наукових гіпотез у передових контекстах професійної та науково-освітньої діяльності у галузі біології на засадах академічної та професійної доброчесності.</p> <p>ПРН.08. Застосовувати сучасні інтегративні підходи для вирішення сучасних фундаментальних і прикладних задач у галузі біології за напрямом ботаніка, мікологія та фізіологія.</p> <p>ПРН.09. Вільно презентувати та обговорювати результати досліджень, наукові та прикладні проблеми біології державною та</p>

	<p>іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у наукових виданнях.</p> <p>ПРН.10. Уміти обґрунтовано обирати та ефективно використовувати сучасні освітні технології, методи і форми навчання у професійній діяльності викладача ЗВО</p> <p>ПРН.11. Проявляти лідерські якості, здатність до саморозвитку і самовдосконалення, нести відповідальність за отримані результати наукових досліджень та прийняття експертних рішень.</p>
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Викладання дисциплін забезпечують науково-педагогічні працівники університету, які працюють на постійній основі та відповідають умовам для провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні.</p> <p>Кадрове забезпечення передбачає наявність наукових керівників, необхідної кількості науково-педагогічних працівників, які є активними дослідниками та потенційними рецензентами дисертації аспірантів, дотримуються норм академічної доброчесності та вживають заходів для виключення можливості їх порушення в академічному середовищі. Університетом забезпечена можливість створення разової спеціалізованої вченої ради зі спеціальності 091 Біологія та біохімія.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Навчальна база структурних підрозділів університету дозволяє проводити заняття з усіх навчальних дисциплін на відповідному рівні, приміщення відповідають встановленим вимогам. Для проведення лекційних занять використовуються мультимедійне обладнання, наявні спеціалізовані науково-дослідні лабораторії, зокрема, біорізноманіття та екологічного моніторингу ім. Й.К. Пачоського; Екології рослин, охорони довкілля та раціонального природокористування; молекулярної біології; імунології (тимчасово недоступні). Гербарій Херсонського державного університету (КНЕР), який нараховує більше 32 тис. зразків входить до міжнародної бази з біорізноманіття Global Biodiversity Information Facility (тимчасово переміщений до кампусу Прикарпатського Національного університету імені Василя Стефаника)</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<ol style="list-style-type: none"> 1) Доступ до Наукової бібліотеки та електронного архіву-репозитарію ХДУ, Е-бібліотеки, наукометричних баз даних Scopus і Web of Science, Unicheck; 2) комп'ютерна техніка університету підключена до адміністративної мережі університету і до Інтернету, Wi-Fi; 3) навчально-методичні комплекси дисциплін та силабуси в електронному та друкованому вигляді, програми практик; 4) підручники, посібники, періодичні видання за профілем аспірантів в електронному та друкованому вигляді; 5) перевірка на академічний плагіат проводиться технічними засобами Наукової бібліотеки Херсонського державного університету. <p>Аспіранти мають можливість апробації результатів наукових досліджень, публікуючи статті у фахових виданнях категорії «Б» «Чорноморський ботанічний журнал» та «Природничий альманах» та участі у конференціях, які організовує факультет біології, географії та екології</p>
9. Академічна мобільність	

<p>Національна кредитна мобільність</p>	<p>Херсонський державний університет має співпрацю з науковими установами НАН України, природоохоронними установами (Національними природними парками, природними та біосферними заповідниками), закладами вищої освіти. У рамках двосторонніх договорів між Херсонським державним університетом та науковими установами аспірант може проводити власні дослідження та отримувати фахові компетентності, які конвертуються через накопичувальну систему кредитів ЄКТС. Аспіранти мають змогу пройти онлайн-курси на платформах Prometheus, EdEra.</p>
<p>Міжнародна кредитна мобільність</p>	<p>На підставі двосторонніх проєктів між Херсонським державним університетом та Інститутом Природних Ресурсів (Швейцарія) аспіранти можуть проходити практику або брати участь у наукових дослідженнях з наступним визнанням академічних результатів освітньої та/або освітньо-наукової діяльності в університеті з використанням європейської системи трансферу та накопичення кредитів ЄКТС. Аспіранти мають змогу пройти онлайн-курси на платформі Coursera. Аспіранти мають змогу долучатися до програм Erasmus+, House of Europa.</p>
<p>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</p>	<p>Підготовка іноземних громадян не передбачена.</p>

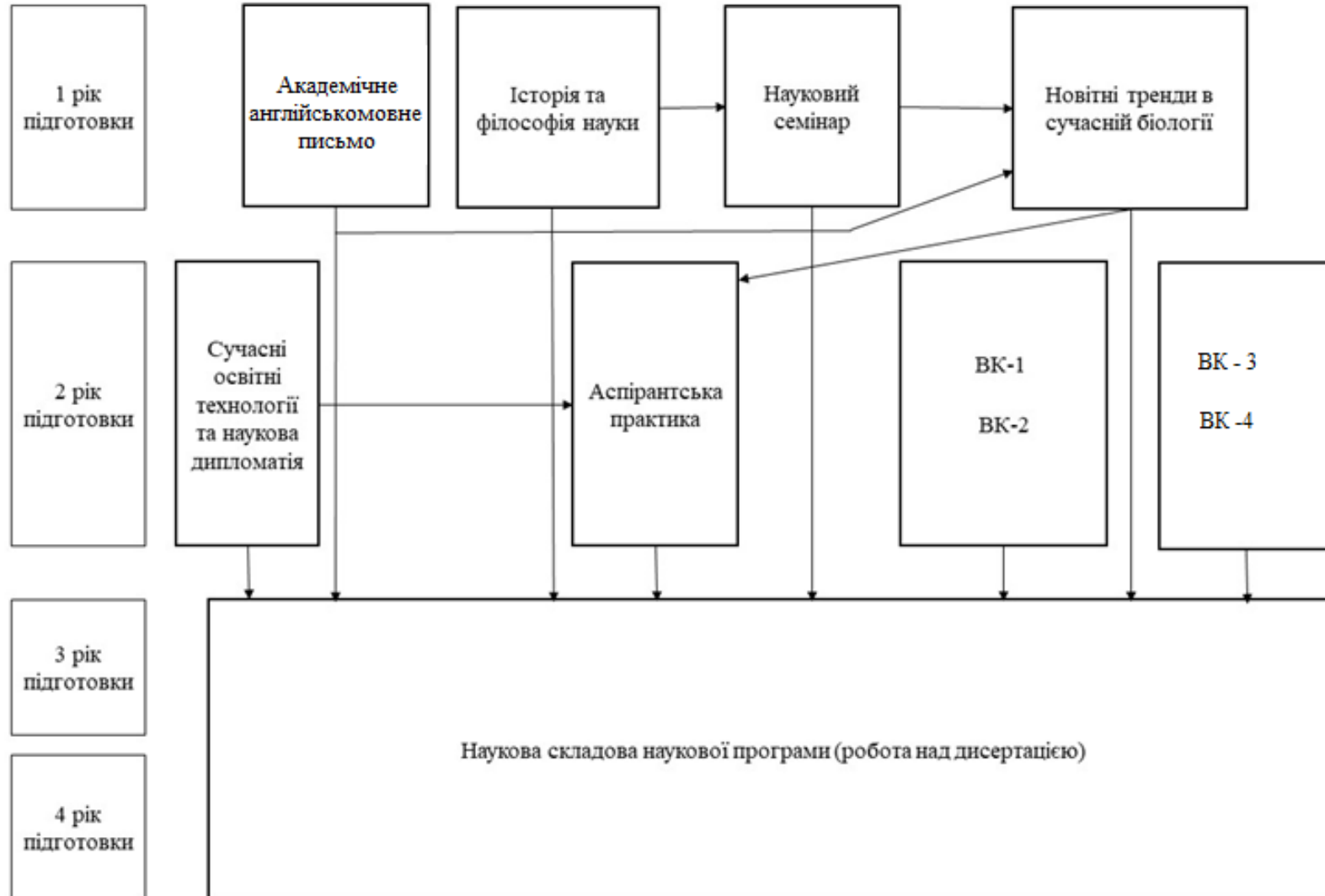
2. Перелік компонент освітньої програми та логічна послідовність їх

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, атестація здобувачів вищої освіти)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти освітньої програми			
	<i>Цикл загальної підготовки</i>		
ОК 1	Академічне англійськомовне письмо	6	екзамен
ОК 2	Історія та філософія науки	4	екзамен
ОК 3	Сучасні освітні технології та наукова дипломатія	3	залік
	<i>Цикл професійної підготовки</i>		
ОК 4	Науковий семінар	3	екзамен
ОК 5	Новітні тренди в сучасній біології	3	диф.залік
ОК 6	Аспірантська практика	3	диф.залік
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:		22	
Вибіркові компоненти освітньої програми			
	<i>Цикл загальної підготовки</i>		
ВК 1	Дисципліни вільного вибору	3	залік
ВК 2	Дисципліни вільного вибору	5	екзамен
	<i>Цикл професійної підготовки</i>		
ВК 3	Дисципліни вільного вибору	5	екзамен
ВК 4	Дисципліни вільного вибору	5	залік
Загальний обсяг вибірових компонентів:		18	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		40	

Перелік дисциплін вільного вибору аспіранта

Цикл загальної підготовки	Цикл професійної підготовки
ВК 1 1. Методика роботи з науковим текстом. 2. Аналіз даних у проєктній діяльності.	ВК 3 1. Методологія наукових досліджень в мікології. 2. Методологія наукових досліджень в ботаніці.
ВК 2 1. Ділова міжкультурна комунікація. 2. Технологія створення міжнародних проєктів.	ВК 4 1. Основи ентомомікології. 2. Літня школа з моніторингу біорізноманіття.

Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії в аспірантурі завершується захистом дисертації у постійно діючій / разовій спеціалізованій вченій раді, або наданням висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертаційного дослідження у формі витягу з протоколу засідання випускаючої кафедри про рекомендацію до захисту дисертації.

Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії здійснюється відкрито та публічно постійно діючою або разовою спеціалізованою вченою радою на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

Дисертація – спеціально підготовлена кваліфікаційна наукова робота на правах рукопису, яка має містити наукові результати проведених здобувачем досліджень, що мають істотне значення для історичної науки, наукову новизну, теоретичне та практичне значення. Дисертація виконується здобувачем особисто та без порушення вимог академічної доброчесності (академічний плагіат, самоплагіат, фальсифікація, фабрикація).

Максимальний та/або мінімальний обсяг основного тексту дисертації (без списку літератури і додатків) становить 6,5-9 авторських аркушів, оформлених відповідно до визначених вимог МОН України.

Вимоги до дисертації та наукових публікацій здобувача наукового ступеня доктор філософії визначені чинним законодавством України.

4. Наукова складова освітньо-наукової програми

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення аспірантом власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації. Наукова складова передбачає такі види діяльності:

- проведення наукового дослідження у природі шляхом збору інформації, постановка експерименту та оформлення дисертації;

- оприлюднення результатів наукового дослідження (опублікування статей, монографій, участь у конференціях, наукових семінарах та ін.);

- атестація (захист дисертації).

Науково-дослідна робота здобувача освітнього ступеня доктора філософії зі спеціальності 091 Біологія та біохімія виконується в рамках теми дисертаційної роботи та є основним компонентом освітньо-наукової програми. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії в галузі освіти навчається самостійно здійснювати науковий пошук, збирати та аналізувати джерельну базу дослідження, формулювати проблему роботи, обирати адекватні методи теоретичного та експериментального дослідження, проводити дослідницьку діяльність на всіх його етапах, обробляти дані та використовувати їх для

перевірки основних гіпотез дисертації. Науково-дослідна робота виконується під керівництвом наукового керівника, який має право корегувати хід дослідження, несе відповідальність за підготовку здобувача ступеня доктора філософії в галузі освіти, своєчасну реалізацію ним етапів дисертаційної роботи та її якість. Перелік напрямів дисертаційних досліджень зі спеціальності 091 Біологія та біохімія: ботаніка, мікологія, фізіологія.

5. Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Визначення процедур забезпечення якості вищої освіти у ХДУ	Процеси функціонування системи внутрішнього забезпечення якості освіти в Херсонському державному університеті
Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм	Механізм розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньо-наукових програм регулюється у ХДУ наступними нормативними документами: «Положення про організацію освітнього процесу в Херсонському державному університеті», «Положення про освітню програму в Херсонському державному університеті». Критерії, за якими відбувається перегляд освітньо-наукових програм, формуються як результат зворотного зв'язку з науково-педагогічними працівниками, здобувачами вищої освіти, випускниками і роботодавцями, а також з урахуванням прогнозування розвитку галузі та потреб суспільства. У ХДУ здійснюються моніторингові опитування здобувачів вищої освіти, роботодавців, випускників щодо якості освіти та освітнього процесу, результати якого обов'язково враховують під час їх перегляду та оновлення («Порядок опитування учасників освітнього процесу та стейкхолдерів щодо якості освіти та освітнього процесу в Херсонському державному університеті»).
Оцінювання здобувачів вищої освіти	Оцінювання здобувачів вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті ХДУ відбувається відповідно до «Порядку оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті» та «Порядку оскарження процедури проведення та результатів оцінювання контрольних заходів у Херсонському державному університеті»
Оцінювання науково-педагогічних працівників	Оцінювання досягнень науково-педагогічних працівників відбувається щорічно відповідно до «Положення про систему рейтингового оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників, кафедр і факультетів Херсонського державного університету». Результати оцінювання обов'язково оприлюднюються на сайті ХДУ. Рейтингова система оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників ХДУ забезпечує вимірювання рівня їхньої індивідуальної професійної

	активності відповідно до змісту наукової, навчально-методичної та організаційно-виховної роботи і мотивує до зростання результативності професійної діяльності
Підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних працівників	Науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітнього процесу в рамках освітньо-наукової програми, проходять підвищення кваліфікації не рідше одного разу на п'ять років. Порядок підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників регулюється «Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних і науково педагогічних працівників Херсонського державного університету та про приймання на підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників з інших закладів освіти».
Наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом	Освітній процес у ХДУ забезпечено: <ul style="list-style-type: none"> – комп'ютерними системами, мультимедійним обладнанням; – базою даних власної генерації, що мають постійний безкоштовний повнотекстовий доступ в мережі Інтернет; – мережа WI-FI з відкритим гостьовим доступом; – електронним каталогом eLibrary; – доступом до освітніх ресурсів (KSU online).
Публічність інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації	Інформацію про освітньо-наукові програми, ступені вищої освіти і кваліфікації розміщено на сайті ХДУ у відкритому доступі
Інтеграції наукової й освітньої діяльності Університету та ефективного використання результатів наукових досліджень в освітньому процесі та просвітництві	Забезпечення інтеграції наукової та освітньої діяльності реалізації двосторонніх угод між ХДУ, природоохоронними та освітніми установами, результатом яких є участь здобувачів у наукових проєктах та створення просвітницьких продуктів (наприклад, науково-популярне видання «Старовинні забуті парки Херсонщини»).
Забезпечення дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату	Забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками університету і здобувачами вищої освіти регламентовано Кодексом академічної доброчесності Херсонського державного університету, «Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Херсонського державного університету». Відповідно до «Порядку виявлення та запобігання академічному плагіату в науково-дослідній та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті» функціонує система запобігання та виявлення плагіату в роботах працівників та здобувачів вищої освіти з використанням спеціалізованого програмного забезпечення (UNICHECK тощо).

**6. Матриця відповідності програмних компетентностей
компонентам освітньо-наукової програми**

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6
ІК	+	+	+	+	+	+
ЗК 01	+	+	+	+	+	
ЗК 02	+	+	+	+	+	+
ЗК 03			+	+	+	
ЗК 04		+	+	+	+	
ЗК 05				+	+	
ЗК 06	+		+	+	+	
ЗК 07			+	+		
ЗК 08	+	+	+	+	+	+
ЗК 09	+	+	+	+	+	
ЗК 10			+			+
ФК 01		+		+	+	
ФК 02			+	+		
ФК 03				+	+	
ФК 04				+	+	
ФК 05			+	+	+	
ФК 06			+	+	+	+
ФК 07	+		+	+	+	+
ФК 08			+			+

**7. Матриця забезпечення програмних результатів навчання
(ПРН) відповідними компонентами освітньо-наукової програми**

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6
ПРН 01		+		+	+	
ПРН 02		+	+	+	+	+
ПРН 03				+	+	+
ПРН 04	+		+	+	+	
ПРН 05		+		+	+	
ПРН 06				+	+	
ПРН 07		+	+	+	+	+
ПРН 08				+	+	
ПРН 09	+			+	+	+
ПРН 10			+			+
ПРН 11	+	+	+	+	+	+

Гарант ОНП

О.Є. Ходосовцев